

**KIRJASTOTYÖN
EETTISET PERIAATTEET**

**ETISKA PRINCIPER
FÖR BIBLIOTEKSARBETET**

**ETHICAL PRINCIPLES
IN LIBRARY WORK**

KIRJASTOTYÖN EETTISET PERIAATTEET

Edistämme sanan- ja ilmaisunvapautta.

Periaatteet on tarkoitettu kirjastoissa työskentelevälle henkilöstölle. Ohjeet on laatinut Kirjastoalan etiikkatyöryhmä, jonka toimeksiantajina olivat Suomen kirjastoseura, Finlands svenska biblioteksforening ja Suomen tieteellinen kirjastoseura.

Kirjastoammattilaisen tehtävät

- 1 Tarjoamme parhaan mahdollisen pääsyn aineistoihin, tietoon, ideoihin ja kulttuurisisältöihin riippumatta tiedon muodosta tai mediasta
- 2 Edistämme kohtaamisia ja tarjoamme tiloja oppimiseen ja yhteisölliseen toimintaan.
- 3 Ylläpidämme ja asetamme käytettäviksi monipuolisia ja uudistuvia kokoelmia.
- 4 Tuemme tiedon avointa saatavuutta. Kokoamme yhteen ja avaamme käyttöön kansallista kulttuuriperintöä.
- 5 Tarjoamme mahdollisuuksia ja materiaaleja oppimiseen ja tutkimukseen. Myös oma osaamisemme on ajantasaista.
- 6 Vahvistamme monipuolista ja kriittistä lukutaitoa.
- 7 Edistämme yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kohti osallisuutta ja turvallisempaa tilaa:

- 8 Kohtaamme jokaisen yhdenvertaisesti. Emme tee oletuksia tai yleistyksiä.
- 9 Toimimme luottamuksellisesti ja takaamme kirjaston käyttäjän yksityisyyden.
- 10 Kehitämme kirjastoa avoimena ja arvostavana turvallisempana julkisena tilana ja digitaalisena ympäristönä.
- 11 Järjestämme ja kehitämme kirjastopalveluja yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Verkostot ja kehittäminen:

- 12 Toimimme kirjastojen ja kehysorganisaatioiden kanssa yhteistyössä kotimaassa ja kansainvälisesti.
- 13 Teemme moniammatillista yhteistyötä.
- 14 Kehitämme toimintaamme innovatiivisesti ja vastuullisesti. Jaamme osaamistamme ja kokemuksiamme ja opimme toisiltamme.
- 15 Tuemme ja kannustamme toisiamme uusien palvelujen kehittämisessä sekä alan ja toimintaympäristön muutoksissa.

Taustaa ja kommentteja kirjastotyön eettisille periaatteille

Periaatteita laadittaessa on huomioitu seuraavat arvot:

- avoimuus
- kulttuurinen moninaisuus
- moniarvoisuus
- rohkeus
- sananvapaus
- sivistys
- tutkittu tieto
- vastuullisuus
- yhdenvertaisuus
- yhteisöllisyys

Periaatteita laadittaessa on käytetty näiden organisaatioiden ja asiakirjojen ohjeistusta:

Helsingin yliopisto
IFLA Code of Ethics
IFLA-UNESCO: Public Library Manifesto
Kirjastolaki 2016
Yleisten kirjastojen neuvosto:
Suositus digitaidoista ja digituen antamisesta kirjastossa
Yleisten kirjastojen neuvosto:
Yleisten kirjastojen suunta

ETISKA PRINCIPER FÖR BIBLIOTEKSARBETET

Vi främjar åsikts- och yttrandefrihet.

Följande etiska principer gäller för personer som arbetar på bibliotek. Bibliotekens etikgrupp har skapat de etiska principerna på uppdrag av Finlands biblioteksförning, Finlands svenska biblioteksförning och Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund.

Uppgifter för den som arbetar professionellt med biblioteksarbete

- 1 Vi erbjuder bästa möjliga tillgång till material, information, idéer och kulturellt innehåll i alla tänkbara medier och format.
- 2 Vi främjar möten och erbjuder lokaler för lärande och gemenskap.
- 3 Vi tillhandahåller och tillgängliggör en mångsidig och tidsenlig samling.
- 4 Vi stöder fri tillgång till information. Vi samlar och tillhandahåller det nationella kulturarvet och ställer det till allmänhetens förfogande.
- 5 Vi skapar förutsättningar och tillhandahåller material för lärande och forskning. Vi upprätthåller och vidareutvecklar våra egna kunskaper och vår kompetens.
- 6 Vi stärker en mångsidig och kritisk läskunnighet.
- 7 Vi främjar en samhällelig och kulturell dialog.

Delaktighet och ett tryggare rum:

- 8 Vi bemöter alla likvärdigt. Vi gör inte antaganden och generaliserar inte.
- 9 Vi agerar konfidentiellt och garanterar alla besökares integritet.
- 10 Vi verkar för att biblioteket ska vara öppet, uppskattande och tryggt både som offentligt rum och digital miljö.
- 11 Vi organiserar och utvecklar bibliotekstjänster i samarbete med våra användare.

Nätverk och utveckling:

- 12 Vi samarbetar nationellt och internationellt med andra bibliotek och organisationer.
- 13 Vi samarbetar yrkesövergripande.
- 14 Vi utvecklar vår verksamhet innovativt och ansvarsfullt. Vi delar vårt kunnande och våra yrkeserfarenheter och lär av varandra.
- 15 Vi stöder och sporrar varandra att utveckla nya tjänster. Då bibliotekssektorn och verksamhetsmiljön är stadd i förändring ger vi varandra stöd och uppmuntran.

Bakgrund till de etiska principerna

Principerna är baserade på följande värdegrund:

- ansvarsfullhet
- bildning
- forskningsinformation
- gemenskap
- kulturell mångfald
- likabehandling
- mod
- pluralism
- yttrandefrihet
- öppenhet

Riktlinjer och dokument från följande organisationer har använts för att utarbeta de etiska principerna:

Helsingfors universitet
IFLA Code of Ethics
IFLA-UNESCO: Public Library Manifesto
Kirjastolaki 2016
Rådet för de allmänna biblioteken: Suositus digitaidoista ja digituen antamisesta kirjastossa
Rådet för de allmänna biblioteken: Riktlinjer för de allmänna biblioteken 2021–2025

ETHICAL PRINCIPLES IN LIBRARY WORK

We are promoters of free speech and expression.

This code of ethics is intended for Finnish library employees. The guidelines were prepared by the Ethics Workgroup mandated from the Finnish Library Association, the Finnish Swedish Library Association and the Finnish Research Library Association.

Duties of Library Professionals

- 1 We provide the best possible access to material, information, ideas, and cultural contents regardless of form or medium.
- 2 We promote encounters and offer spaces for learning and community activities.
- 3 We maintain, continually update, and make available diverse collections.
- 4 We facilitate open access to information. We gather and open up expressions of national cultural heritage.
- 5 We offer opportunities and materials for learning and research. As for our own expertise, we keep our knowledge and skills up to date.
- 6 We seek to strengthen multiple and critical literacies.
- 7 We promote social and intercultural dialogue.

Libraries for Inclusion and Safer Space:

- 8 We treat everyone we meet equally. We make no assumptions or generalizations.
- 9 We act confidentially and guarantee the privacy of our patrons.
- 10 We strive to make the library an open and respectful safer space, both as a physical and digital public environment.
- 11 We organize and develop the services in collaboration with patrons.

Networks and Development

- 12 We work together with libraries and partners in national and international frames.
- 13 We practise interprofessional cooperation.
- 14 We develop our operations in innovative and responsible ways. We share our expertise and experience to learn from each other.
- 15 We help and support our colleagues in the development of new services and through the changes of the profession and operational environment.

Background to Ethical Principles in Library Work

The principles are based on the following values:

- openness
- cultural diversity
- pluralism
- courage
- freedom of speech
- education
- reliability of information
- responsibility
- equality
- communality

Guidance from the following sources was referred to in the formulation of the principles:

University of Helsinki
IFLA Code of Ethics
IFLA-UNESCO: Public Library Manifesto
Public Libraries Act 2016
Council for Public Libraries: The Way Forward for Public Libraries
Council for Public Libraries: Suositus digitaaloista ja digitaalisen kirjaston antamisesta kirjastossa (in Finnish only)

SUOMEN KIRJASTOSEURA
FINLANDS BIBLIOTEKSFÖRENING
FINNISH LIBRARY ASSOCIATION

Suomen Tieteellinen Kirjastoseura

Finlands Vetenskapliga Bibliotekssamfund
Finnish Research Library Association

**FINLANDS SVENSKA
BIBLIOTEKSFÖRENING**